Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammelhandschrift - Cod. Aug. perg. 112

[S.l.], [8. bis 9. Jh.]

Ps. Sergius/Servius, Explanationum in Artem Donati Lib. I

urn:nbn:de:bsz:31-1464

Visual Library

Fut. cū latus fuero. ris.
rit. rim̄. ritis. rint.
Infin. p̄s. & ṗt. ṗla
tū esse. t fuisse.
fut. latū ire.
Edo. & edit. edi
m. edistis. edet.
Inp edebā. bas. bat.
bam. tis. ant.
Pf. edi. edisti. edit.
edim̄. edistis. ederunt.
re; ṗt ederā. ras. rat.
ram̄. ratis. rant.
Fut. edā. edes. edet.
edem̄. edetis. edent.
Imp. ede. edat.
edam̄. edistis. edant.
Fut. edat. edam.
esto re. edant. t edun
to. Vbs ese. ede e
dat. edam̄ edite.
edant. Fut edito.
edat. edam̄. edite.
edant. t edunto.
Op. Ut. essem. ses. set.
essem. setis. sent.
Fut. edā. edes. edet.
edam̄ edatis. edant.
Con. cū edā. das.
dat. Inp cū comedis
sem. ses. set. sem

Pf. cū ederim. ris. rit.
rim̄. ritis. rint.
Ṗt cū edissem. ses. set.
sem̄. setis. sent. Fut
cū edero. ris. rit. rim̄.
ritis. rint. Infi. p̄s.
esse. pt & ṗt. edisse.
uel esse. edere. p̄te
disse. fut & surū ipp.
esse. inpf. edebatur.
pf. & ru e ut esse.
fut. ṗtpf. essū
erat. ut. essū fuerat
fut edetur.
Verba gerendi
edendi. edendo.
edendū. essū. essu.
participiū. edens.
fut. essurus. es
sura. hoc essurū.
& quod ab eo din
gitur. comedo.
abedo. circū edo.
Ex passiuo genere
edor. edens. edit.
ex pt. & su. inde
& comesus. neq;
comesturus.
Utuultus estimat.
FINIT. DO GRA
AS. uuoluum.

DE ADVERBIO. Sunt quae
dā aduerbia. quae ut ṗnomina.
ṗpositae sint. an subiunctiua; dis
cernit accentus. qualē ē. ubi & quo
q; siponuntur. ΟΥΤΟΥ ΕΤΟΙΤΙ.
Graecus ub: sillabis efferuntur.
ut hic. & ubi. & capus. Ubi troian
fuit. quo natale de quo fecit etra
hunt. uerbe hunc q; sequam. aut
si haec idualent. quod in graeca lin
guā. ο. ι. ΤΟΥ. ετοιτιο. ñ sine suis
acuminibus. enuntianda sunt.
quorū exempla nunc isto uersulis
& uidete quo fecit etrahunt. ubi
sistere debeat.
Aduerbiū dictū ē. quia semp̄ uer
bo cohaeret. non quod uerbū ipsi
ad uerbio quo haereret. Sed quod ad
uerbiū semp̄ uerbo iungitur;
Potest enim fieri ut uerbū sine aduerbio
positū intellegitur. cicero dicit. cicero
fecit. aduerbia sine uerbis non habent
intellectū. nisi addideris uerbū. lego
fecio. id ē hodie lego. hodie feccio.
Ideo & godie nec aduerbia quod sola
sensū implere ñ possunt. sed iunctae
uerbo implent sensū;
Deinde & iā illud scire debem̄ quod
natura e uerborū media ē. & po
test ad hunc ut illa e conditionem de
duci. Ut puta e si dicā. lego. mediū ē.
& possū inde & bene legere.

& male legere. hoc & ego lego.
ambiguum est. adhuc quemadmo
dum legit. iuncto adverbio. & iam
non est incertum. bene lego. male
lego. facta est distinatio in re con
fusa. ut illud quod fuerat dubium.
manifestius claresceret;
Adverbia accidunt tria.
Significatio. conparatio. figura;
Significationes adverbiorum in
finitae sunt. In artib; autem diverse
sunt positae. Nam alii .IIII. posue
runt. alii novem. alii .XX.
Tu autem scire debes quia quot sunt
significationes. tot sunt & nomi
na; Nam nomina ipsa de signifi
cationib; oriuntur; Quando
dico. non. quid hac significati
one dicuntur; Ergo. non.
adverbium negantis;
Quando dico. en. quid significo.
demonstro; Ergo. en. adverbium
demonstrantis est;
Ergo ipsa nomina de signifi
cationib; oriuntur. tot sunt
nomina quot sunt significationes;
Adeo hoc constat. ut plerumque
variata significatio mutet & natu
ram ipsius adverbii. & quia plerum
que pro sensu damus nomina.
Plerumque ipse qualitas orationis
pro sensu etiam qualitates orationes sunt

O. littera pro sensu diversas qualitates ora
tiones efficit. nam interdum. O. interiec
tio est. dolentis. ut virgilius.
O terque quaterque beati. interdum excla
mantis. ut cicero. O. dii inmortales
ubi nam gentium sumus. Interdum admiran
tis. ut. O. lingua miro verborum fonte
fluentem. interdum optantis. ut virgi
lius. O mihi praeteritos referat si iuppi
ter annos qualis eram.
In adverbiis illa tenere mus quae fieri
unt vitium. nisi teneretur; nam loca
lia adverbia. IIII modis variantur.
ut in sequentib; videtur expositum.
Adverbia quattuor modis. ut dictum
est variantur; Nam aut in loco sunt.
aut de loco. aut per locum. aut ad locum.
In loco. hic. illic. ibi. intus; foris. sic. illic
ut virgilius pate. sic ianua leto.
De loco. hinc. illuc. hinc; Nam haec duo
intus & foris. geminam habent signifi
cationem. in loco & de loco. ipse sensus
ostendit. dicimus enim. in loco. intus
sum. foris sto; Similiter & de loco.
dicimus. intus venio. foris venio. quia
non possumus dicere. de intus. & de fo
ris. nam praepositio separatim adverbio
numquam potest adiungi;
Sed etiam confusa localia adverbia. ut us
que. nam et ad locum esse potest. ut
virgilius. adusque columnas exulat.
& de loco. & usque coloni terra amnis

de flexit ab indic[atiuo].

Et quid nobis prodest scire p[ro]p[ter] u[er]borum rationem. Quia natura ne u[er]borum aliquando in loco significat. Ut isto maneo. sedeo. illo ad locum significat. non possumus ergo dicere. illo sedeo. illo maneo. sed iungimus illi adu[er]bium. quod sit in locum et dicimus. ibi maneo. illic sedeo; p[er]go ad locum significationi iungimus adu[er]bio quod sit ad locum p[er]go illo.

Illud etiam scire debemus nominibus ciuitatum non adiungere p[re]positiones; Quotiens in loco aliquam aduerbi significationem transeunt. Sed quando uolumus ad locum significa[re] bene tunc p[er]go. quando de loco septimo utimur. roma p[ro]ficiscor. beneuento anuigo. quando in loco aliquando p[er] datiuum. aliquando p[er] genitiuum dicimus.

Quotiens nomen ciuitatis secundae declinationis est. ut i. littera terminetur in genitiuo. p[er] genitiuum dicimus. ut beneuenti mediolani maneo;

Quando autem tertiae declinationis fuerit dat[iuo] utimur. ut carthagini mensa. Si primae declinationis fuerit dat[iuo] utimur. ut romae sum. ercle. p[er] herculem. medius fidius. p[er] mediam fidem;

U[er]bum enim solum sensum implet. ut scribo

aduerbium autem sine uerbo non habet plenam significationem. aduerbium dicitur quia ad uerbo cohaeret. ne ut separari non possit. Si dicas. cras. non est sensus. adde uerbum. cras faciam. cras dicam. addita uerba complet sensum;

DE ADUERBIO.

Aduerbium est pars orationis. quae adiecta uerbo significationem eius aut complet. aut mutat. aut minuit. Ut iam faciam. uel non faciam; Aduerbia aut a se nascuntur. ut heri. hodie. nuper; aut ab aliis partibus orationis uenient. a nomine appellatiuo. ut doctus docte. a pro[prio] ut tullius tulliane. a uocabulo. ut ostium ostiatim;

A pronomine. ut meatim. tuatim. A uerbo. ut cursim. strictim. A nomine et uerbo. ut pedetemptim. a participio. ut indulgens indulgenter. Aduerbia de nomine uenientia aut in a. exeunt. ut una. aut in e. producta. ut docte. aut in e correpta. ut rite. aut in i. ut uesperi. aut in o. producta. ut falso. aut in o correpta. ut modo. aut in u. ut noctu. aut in l. ut simul. aut in m. ut strictim. aut in r. ut breuiter. aut in s. ut funditus;

Aduerbia quae in e exeunt produci debent. quae aut non comparantur. ut rite. quae comparationis regulae non seruant. ut bene. male.